

Makói Független Újság

POLITIKAINAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztésért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLNE.

Alapította:
DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Fél évre 7 korona | Egy hóra 1 K 20
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDEKEN:
Fél évre 14 korona | Egy hóra 2 K 40

Megint a régi nóta

Makó április 29.

Ha unott is lesz a régi nóta mégis újból azt kell fújunk, mert hiába írunk meg oly sokszor mégsem talált meghallgatásra illetékes helyen. A tűrhetetlen közéleti viszonyokról kell írunk megint, amelyek miatt ma holnap a legegyszerűbb megélhetés is lehetetlen lesz Makón.

A régi nótát azért fújuk el ma megint, mert előtünk teszik egy nagy magyar városnak Miskolcnak példája. Miskolc városának közéleti üzeme van, amely most tartotta beszámolóját a város közönségének. Ez a beszámoló oly érdekes és tanulságos, hogy rövid mutatónba közlünk belőle egy pár adatot. Hadd lássák Makón is, hogy hogyan gazdálkodnak másutt.

A városi üzem gondoskedik a lakosság tej, hús, kolbász, kanyér, zsír, tűzifa, kőszén, fűzelék, kávé, és cukor szükségletéről, s ezal mindenről amire egy városi embernek szüksége van. A városi üzemből a hús kilója 40-50 fillérral, a zsír kilója 1-2 koronával, a kenyér 10-12 fillérral, a kávé 3-4 koronával, a rizs 2 koronával olcsóbbba kerül kilogrammokat mint bárhol másutt az országban, s ezal val mint akár Makón is. Ettől eltekintve mindezen ekkor a szükséges mennyiségben és bőségben kaphatók a semmiben sem mutatkozik hiány.

Makón ezzel szemben már egy hét óta nem lehet marhahúst kapni. Zsír, szalonnát pedig rövidesen nem lehet kapni, mert a makói sertéskereskedők már tegnap 7 korona felé járnak az élősertés árakkal. Ilyen árak mellett, mindenki beláthatja, a makói hentesek nem adhatják a zsírt 7 koronáért kilónként.

Makón például egy kiló kávé 12-14 korona — Miskolcon 7-8-10. Makón ma holnap nem lehet tejet kapni még a maximális árakat megcsúfoló 40-44 filléres literenkénti árért sem, addig Miskolcon egy liter teljes tej ára 36 fillér, s minden városi lakos hozzájuthat. S hogy Miskolcon nem ideiglenes ez a dolog mi sem bizonyítja jobban, hogy például a városi hiszálóban jelenleg is 600 hiszál hízik.

Nekünk makóiaknak nem az a faj, hogy ez mind Miskolcon van, hanem az, hogy miért nincs ez nálunk Makón, ahol talán több előfelté-

tele van meg a közéleti üzemi üzemnek mint Miskolcon.

Makónak el kell menni Miskolcra s néznie meg tanulmányozza a városok helyes életmódjének nagy ügyét.

Főként pedig sürgősen oldjuk meg Makó városának zsírral s tűzifával való zavartalan ellátását nehogy az idő készenlétlenül találjon bennünket.

Makón vannak kiválóan helyes érzékű férfiak. Ott van a polgármester, a rendőrkapitány, akiknél különb vezetőket nem is találhatnánk, mellettük a városi tisztviselői gárda mindannyian alkalmasok arra, hogy a város e nagy problémáját dűlőre vigyék, megoldják.

Sürgősen tenni kell, cselekedni! nehogy Makó város közönsége igya meg a levét a hatósági nem törődömségnek.

Azért fújuk hát el ma megint a régi nótát, hogy meghallják akiket illet cselekedjenek már valamit Makó város sokat tűrő közönségéért.

Makó város jövő évi választói

Nem emelkedett — nem apadt a választók száma. — A makói választók statisztikája

Makó, április 29.

Makó város központi választmányja ma tartotta rendes ülését, a melyen megállapították a makói választók hivatalos listáját és számát. A hivatalos megállapítás szerint Makó város választóinak száma 3701. Ugyannyi volt a választók száma tavaly is.

Igen érdekes a választók statisztikája. Először is régi jogon választó Makón 2293 egyén, tehát a választók sőme. Magasabb értelmiség jogán választó 150 egyén. Aránylag nagyon csekély Makó város lakosságának számához viszonyítva.

Akik legalább 2 korona egyenes állami adót fizetnek s egyébként is megfelelnek az új választási törvény követelményeinek, ilyen választója Makónak 18 van. Mint önálló iparosok és kereskedők 94-en szavaznak Makón. Az állandó ipari és kereskedelmi alkalmazottak közül 16 szavazó van. Östermelő-

vel, mint felügyelő 1 mond egy szavazója van a városnak.

Közalkalmazás révén 30 szavazó akadt. Mint segítő családtag 3 s kiszolgált altiszt 7 szavazót irtak össze.

Legalább 20 korona állami adót fizetők (amelyi Makón a cenzus) s mint ilyenek, szavazók 291-en. Oly önálló iparosok és kereskedők, kik egy segéddel dolgoznak s legalább 10 korona egyenes adót fizetnek, ilyen választója 377 van Makónak.

Olyan alkalmazott, aki 5 éven belül 3 évig egy helyütt dolgozott, s e címen választó 87 van Makón. Más közalkalmazott, aki 5 év óta szolgál egy helyben, 88 van Makón. Segítő családtag 92 és mezőgazdasági felügyelő a van, aki szavazó. Katonai kiszolgált altiszt 40 és irni olvasni nem tudó, de legalább 40 korona egyenes állami adót fizető 111 választó van Makón. Összesen 3701 választó, akik jövőben résztvesznek a nagy alkotmányos harcban.

Élénk harcok az orosz és olasz harctéren

A franciák támadásait mindenütt visszaverlük

Az oroszok súlyos veresége

Budapest, április 29.

Orosz hadszíntér:

Mylowtól északra Ikwa mentén Jó seif Ferdinánd főherceg hadseregének osztagai ellenséget előállításával kiverte. Egy orosz tisztet, száznyolcvan főnyi legénységet és egy gépfegyvert szállítottak be. Különben csak szikásos ágyuharc folyt.

Olasz hadszíntér:

Tegnap délután ellenség a doberdói fensiket és görzi hídőt, valamint arcvonal mögött levő egyes helységeket ágyútűz alatt tartotta Repülőink Cormosi és San Giovanni manzoni pályaudvarokra nehéz bombákat dobtak. Dolomit arcvonalon is helyenként igen élénk volt. Tűzérharc Col di Lanan olaszoknak gerincen levő támaszpontunk ellen intézett újabb támadását.

Délkeleti hadszíntér:

Semmi ujság.

Höfer, altábornagy.

Berlin, április 29.

Nagy főhadiszállás jelenté;

Nyugati hadszíntér:

A Labassei csatorna és Arras közt állandóan élénk, ránk nézve sikeres aknaharc folyt. Givenchinél Gohelle vidékén valamelyes előrehaladást tetünk és angoloknak ezzel szemben ellenünk intézett két kézigránát támadását véresen visszaver-

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Április 30. Vasárnap. Róm. kath. és Protest. A 1. Quasi. Görög orosz Április 17. I. Simeon. Nap kel 4 óra 43 percek, nyug. sik 7 óra 15 percek.

A polgármester agitációja a hadikölcsön sikeréért. Galambos Ignác dr. polgármester fáradhatlan agitációját fejt ki a hadikölcsön sikere érdekében. Egész nap a legkülönbözőbb társadalmi állású emberekkel tárgyal, kapacitál, csak hogy minél nagyobb sikere legyen a hadikölcsönnek Makón. A kitűnő polgármester agitációja nem is marad eredmény nélkül s már igen jelentős összegre rag a városban jegyzett hadikölcsön összege. A polgármester díszteretes fázadozásáról s annak eredményéről legközelebb részletesen beszámolunk.

Makón vasárnap kezdődik a sorozás. Makó városában vasárnap, azaz holnap kezdődik a 18 évesek sorozása, a városháza nagy tanteremében.

Ez aztán egy anya! Tegnap este mikor a gyorsvonat berobogott a makói állomásra, egy elegánsan öltözött hölgy szállt ki belőle, aki kocsiába vágta magát, hogy behajtsa a városba. Amde a hagyományoknál már visszafordult a lökésében roham az állomásra, felugrott a kocsiá s izgalmatlan keresett valakit. Az izgalmatlan keresés feltűnt az állomásfőnököknek s kérdést intéztek hozzá, hogy hát tulajdonképpen mit keres. A hölgy idősebb izgatottsággal, végre bevallotta, hogy biz ő a vasúti kocsiában felejtette a — gyermekét. Az állomás persze miképpen összehajszolt a kezét ezzel a hírtől — „Ez aztán egy anya.“ De aztán mindnyájan keresni kezdték az elhagyott élő szomogót, amit rövid keresés után meg is találtak.

Anyakönyvi hírek. Elháltak: Szabó Viktória 53 éves, Igaz Etel 16 éves, Böcsök Viktória Kuzs Ferencné 43 éves, Arva Ferenc 55 éves korában. — Házaságok kötődtek: Ács István Koczás Judannával.

Gazdag Ilonka Makó. Fivéréreől értesítés jött. Kérjük Szarvasi közönségünkben jelentkezését.

Manillát azok, akik azt Gulácsinál előjegyzték, május 7-ig átvenni sziveskedjenek, mert ha nem jelentkeznek érte, mivel úgy is kötelezettség nélkül volt lekötvé, az más vevőknek lesz átengedve. Még az előjegyzetteken kívül van felőseleg készlet, ami mielőbb eladó.

A Löwenbach-féle Első Makói Kezelegő és Fehérsütő május hó 1-től, amíg az új időszámítás tekintetében a közönség igénye ki nem alakul, akként rendelkezett be, hogy az I. ső kemencébe 7 és fél, a II. ikba 8, és a III. ikba 8 és fél órákor az új időszámítás szerint történik a kenyérvetés.

Simon Judit. Olyan szenzációja már még nem volt az Uránának, mint a ma esti. Kiss József világhírű balladáját Simon Juditot alkalmazták filmre az oly sikeresen, hogy a kitűnő kép ma is a legkedvesebb darabja Buda-

pest közönségének. A nagyhirű darabot óriási érdeklődéssel várják Makón s bizonyára senki sem fogja elmulasztani az alkalmat, hogy a legszebb film gyönyörű jeleneteiben gyönyörködjenek.

Egy bánhegyesi anya éhen hagyta halni gyermekét

Mire nem képes a nyomorúság

Makó, április 29.

Rémese eset híreét vesszük Magyarbánhegyesről. Egy anya szörnyű cselekedetéről ad hit tudósítók, aki rettenetes nyomorban éhen hagyta vészni gyermekét. A borzalmas eset oly rémes trágédiát tar elénk, hogy igazán megborzongatja az embert. Az esetről tudósításunk a következő:

Unyáczki Jánosné magyarbánhegyesi asszony közös konyhán lakott egy másik szegény asszonnyal. Unyáczkiné egy szép napon elhagyta a házat s sző s édesanyja csak akkor vette észre, amikor a hátrahagyott 5 gyermek keservesen sirt egy falat kenyérről, egy kis ennavatól.

A jó asszony persze nyomban a község házába sietett s jelentést tett az esetről. A községi emberek odasiettek s segítettek a gyerekeken, amde a legkisebbik, a Lajos gyerek a segítség dacára éhenhalt gyöngye gyermeké már nem bírta el oly sokáig a nélkülözést. A helytelen anyát persze nyomban előkerítették s kihallgatták. Elmondta a boldogtalan teremtés, hogy 5 gyermekével együtt havi 56 koronából, tengődött a nyomorgott.

Többet kopált gyermekeivel, mint jőllakott s mint ő mendte (Nem is akarjuk hinni Szarvasi) — s ez szörnyűséges vid — ha a község házában segítséget kér, elutasították. Ilyen rettenetes körülmények között elhatározta, hogy hazamegy zűléibe. Otthagya gyermekeit s állítólag az unoka-

testvére bizta, hogy vegyen nekik egy kis kenyeret, mert másra nem jutott neki.

A szerencsétlen nyomorgó asszony védekezése rettenetes vád társadalmunkra, amelynek részvétele mellett ilyen eset megtörténhet. Mindazáltal a gyermekeket elhagyó anya ellen megtörtént eljárást indítottak.

Makói Uradia Színház

Ma vasárnap, április 30 án délután 5 és este fél 9 órákor

Simon Judit

Kiss József világhírű balladája.

Helyérek a rendezők.

Kiadó fő d k, közeli a városhoz, gabona és hagyma termelésre, Iriz Miksonál.

REGÉNY.

Egy világhírű rajtalmat.

(1172)

118. fejezet.

Velence titkai.

— Nevét nem mondta meg, de a sőtányon találkoztam vele egy padon. Megtudván, hogy állást keresek, ide vezetett.

— Mondhatom, hogy nem ültették fel! mondá most a házbeli. A gróf urnak csakugyan titkárra lenne szüksége.

Misi arca kiderült s szinte hálásan gondolt a névtelen olaszra, aki őt ide hozta.

A kétfelé ágazó földpécson felmenve, az első emeleti folyosóra ért, mely szintén jó sötét volt, miután jobbra balra voltak szobák. A boltíves építés arra mutatott, hogy a palota igen régi lehet, talán még Velence fénykorából származik.

Az ősi patrisiusi család, mely eredetileg bírt, bizonyára régen kihalt s ki tudja hanyadik kézből kerülhetett Monteanovo gróf kezére. Talarozását azonban egyik sem végzett rajta, nyilván azért, mert senki sem ataria véglegesen megtartani.

A domesztik egy tágas terembe vezette őt.

— Várjon egy percig! mondá. Bejelentem őt az incidáns urnak.

Egy mellékajróta át eltűnt. Misi körülnézett a teremben. A butorok, a festmények, a freskók, melyek itt hibásak valának, mind arra mutatott, hogy a palota talán már első tulajdonosa óta mindig rossz kezekben volt.

Vagy talán régiség barátok valának ezek mind, kik nagy sulyt fektettek arra, hogy eredeti mivoltában maradjon meg minden és javítás által ki ne fergattassék eredeti formájából.

Megfigyeléseinek véget vetett a szolgáló visszatérte.

— Signor Teresenti fogadni hajlandó őt! mondá.

Misi belépett a belső terembe, melynek berendezése valamivel vidámabb volt, de szintén ósregi.

Főfigyelme azonban most nem a butorokra, hanem az intendáns urra irányult, ki jól megteremtett barna képű olasz volt, nem épen elegáns modorral.

Folyt. köv.

Lóherelés.

A tájfajta telopen május hó 4-én lóherelés lesz.

Két ügyes fiu tanulónak felvétetik a „Makói Független Ujság“ nyomdájában.

Eladó ház

A Jókai-utca 6. szám alatti
háza
szabadkézből örökáron eladó
Értekezni lehet ugyanott.

**Választott uradalmi malacok
10 hetesek, nagy
mennyiségben**

kaphatók állandóan
Bleier Zsigmond
Lonovics László-utca 6. sz.

**Trágyát ingyen hordhat bárki özv. Iritz
Sámuelné udvaráról**

Ház eladás.

A Kossuth utca 19. szám a.
ház eladó.
Értekezni lehet a Mészáros
téglagyárnál a tulajdonossal.
Ugyanott téglagyári réz is
van eladó.

Eladó ház és föld.

Néhai Marjai Antalné tulajdonát képező Zöldfa-u. 42. sz. a. ház,
valamint a földéaki határban
2 járandó,
a dái határban

1 közhős ugarföld
szabadkézből örökáron
eladók.
Értekezni lehet a fenti sz. a.

Eladó földek

A dorka-dűlőben
4 hold föld,
továbbá a berényi-dűlőben, a keresztöltés közelében
4 hold föld,
valamint a tehénjárás gazdaság tanyája mellett szintén
4 hold föld
örökáron szabadkézből eladók.
Értekezni lehet:

Özv. Hős Árpádnéval
Belső járandó 63. tanya sz. a.
vagy pedig Batthányi-utca 34.
uj szám alatt.

Marhabört,

lébört, juhört, nyulört, hárányört, csikóbart és mindenfajta börtöt és gyapjút, a legmagasabb napi árban veszek.

Löwenstein Armin

Deák Ferenc-utca 48. szám
Fácskai bormérés mellett.

Here cséplés.

Alulírott tudatom a n. é. közönséggel, hogy május 1-én, hétfőn, a Zöldfa-utcában levő házamnál

a here cséplést megkezdem.
Csépelni való herét és kupát egész héten át elfogadok.
Tisztelettel:

Ratkay Ferenc
vendéglős.

Több ócska vaskályha és ajtókat jutányos árban eladók
Löwenstein Armin-nál
Deák Ferenc-utca 48. szám a

**Eladó és haszonbérbe
kiadó föld.**

Nagy Gy. József, makói Kálvin utca 10. szám alatti lakos kiadja a tulajdonát képező Szilágyi Samu féle
5 fertály tanyaföldet
a nagy csörgő mellett. Ugyanint a Rákosi uton belül a második dűlőben, a deszki Kovács József-féle

10 fertály tanyaföldet.
Szintén a belsőnyomáson, a hozsuzhegy végénél, Nagy Gy. Samuval és Erdel szomszédágában

12-13 kat. hold föld
az 1916. év október 1. napjától kezdve, több évre haszonbérbe kiadó
Eladó a Kovács-féle földből
egy fertály föld,
amely külön van, Jerei szomszédágában, a királyhegyesi út mellett.
Értekezni lehet a fenti szám alatt a tulajdonossal.

Tűzifa, szén, koks és faszén eladás!

Értesitem a fogyasztó közönséget, hogy saját erdőmből termelt száraz, két éves vágású

bükkhasáb tűzifát és bükkfa szenemet

igen jutányos áron bocsátom a helyi piacon az igen tisztelt fogyasztó közönség rendelkezésére. Mindazok, kik szükségleteiket waggon számra és kicsinyben fedezni éhajtják, szíveskedjenek rendelésüket már most feladni.

Ugyancsak peresz szénre, koksra, továbbá előrendű szegedi légezesgyári koksra elfogadok megrendelést.

Egy igen célszerű kis cséplőgarnitúra, egy hintó és Páva-utcai házam szabadkézből azonnal eladó.

DÓZSA B. SAMU

fa- és szén-termelő és kereskedő, Páva-utca 3. szám.

1 kg. faszén 28 fillér. Telefonszám: 94.

**Egy kisebbszerű
vasszekrény**

(pénzszekrény) megvételre kerestetik Vásárhelyi-utca 2 sz. a.
özv. Löwenstein Mór-nál

Értesítés.

Alulírott tudatom a tisztelt építető és építő közönséggel, hogy vályog készítményt megkezdtem és kész

száraz vályogot

már lehet kapni a kenyérvárosban levő telepemen, Balázs József cserépgyára mellett.

Tisztelettel

Varga Péter vályogkészítő

Eladó föld.

A belső járandó 65. sz. alatt levő

9 kis hold tanyaföld
egészben vagy járandónként szabadkézből ELADÓ. Értekezni lehet:

Szentpéteri József

tulajdonossal, vasár- és ünneppnapokon Rákóczi-utca 30. uj szám alatt.

Földeladás.

Szilvásy-féle 1 fertály tanyaföld, Szentpéteriék szomszédágában, a nagykirályhegyesi határ mellett, továbbá

1 közhős dái ugar,
Molnár János szomszédágában, és 2 hold jángori pusztja szőlőföld örök áron eladó.
Bővebb felvilágosítás kapható Ott Károly özegnél

Breuer Dezső urtól.

Ma, mikor az egész világ visszhangzik a magyarság diadalától, ma, mikor a népek milliói állanak szemben egymással, a lig van olyan család,

melynek a haretéren ne volna valakije, akihez kedves emlékek, szent kötelékek fűződnek, a hitves férjéért,

a szülő gyermekéért, a testvér testvéréért aggódik. De keresők az emlékezés szálait a barátságban, rokonságban is. És ki ne áldozna szívesen arra a célra, hogy azok, akik a haretéren vannak, itthon a családi körben méltó emlékekkel legyenek megörökítve?

Ezt a célt szolgálja

„D I A D A L”

eladó magyar fényképanyitók- és areképfestészeti műintézet.

Budapest, Rákóczi-ut 71.

ahol bármely beküldött fénykép után élethű fénykép nagyítását színezve és krétarajzban készítenek.

Élethű fényképanyitások.

Élő nagyságban mellkép ára 10 K. — Ugyanaz olajszínezésben 15 K.

Élethű kivitelért és jó minőségért szavatolunk.

Kérjük a rendelő közönséget a iomare jól ügyelni és megbízásait bizalommal hozzájuk juttatni. Csoportfényképekről is lehet egyes személyt elkülönítve csinálni.

Eredeti nagyság.

Eladó ház

A Batthányi- és Kinizsi-utca sarkán levő Özv. Szabó Jánosné Pongrácz Anna-féle 2335. számú ház szabadkézből eladó.

Értekezni lehet:

Özv. Fazekas Jánosné
kalapossal, Főtér, Ott Károly-féle házzal szemben, és

Kádár Mihály

levélhordóval, Hajnal-u. 3. sz.

Eladó akáciák

A makói ref. egyház gondnoka közhírré teszi, hogy a belvárosi nagyskola és a új templom udvarán kiválóan több mennyiségű begyűlt munkára is alkalmas akácfa

árverésen készpénzfizetés mellett, az alább jelzett időben és sorrendben el fog adatni május hó 7-ikén délelőtt 11 órakor a belvárosi nagyskola udvarán, délután 3 órakor pedig az új templom udvarán.

Az árverésre a vevők tisztelettel meghívotnak.

Veres Sándor
gondnok.